

När Norman Mailer gjorde reklam för Trump Air

Om Norman Mailer levte i dag hade han förstås skrivit en roman om Donald Trumps värld. Få fattade så tidigt som han hur sammanflätad politiken var med underhållningsindustrin. Hans eget ego och vilja att synas offentligt kunde dessutom tävla med de värsta.

Norman Mailer.

Självsmek och egenreklam var en offentlig plikt. Självklart döpte han en essäbok till "Advertisements for myself". Tur att han var så slagkraftig – och humor saknade han inte. Det är Thomas Meaney som för Trump på tal i en infallsrik essä om Mailers vilda 60-tal i tidskriften TLS. Två tegelstenar med essäer och romaner har samlats och getts ut av Library of America.

Mailers fria reportageböcker lyfts fram som moderna klassiker.

I en Mailer-biografi påstås att författaren fick 50 000 dollar för att göra ett reklamslag för Trump Air (tillsammans med boxningspromotorn Don King). Jag antar att han behövde pengarna – och Mailer meddelade senare modstulet att han kände sig "fullständigt korrupt". Jan Eklund

Tecknare för Dawit

SVERIGES BUDSKAP
TILL DEN ERITREANSKA
REGERINGEN ÄR TYDLIGT:
VI KOMMER FORTSÄTTA
RÄKNA DAGAR ÄNDA
TILLS DAWIT ÄR FRI!

KELEERMANNA

Stöd kampanjen för Dawit Isaaq på bankgiro 5045-0295

Roman.

Varför går allt i kras? Lena Einhorn vrider och vänder på kärleken

Lena Einhorn "Den tunna isen"

Norstedts, 508 sidor

Vad tänker du på? Den beskedliga frågan i en kärleksrelation kan fiska efter uppmärksamhet (*på dig!*) eller väcka hotande integritetsförlust (*berätta allt för mig!*). Litteraturen om kärlek är ofta ett försök att turnera en sådan outtalad fråga, och just nu handlar svaren mycket om arv och hemkomst.

Johan Klings "Lycka" och Daniel Gustafssons "Odenplan" följer två depressiva fäder genom ett Stockholm där allt som återstår efter skilsmässan är barnet som de måste älska på halvtid. I autofiktiva romaner av kvinnor är barnet oftare bara en hågring, som i Tove Folkessons "Hennes ord", eller danska Leonora Christina Skovs "Den som lever stilla", där dottern som misslyckats med att göra sin mor lycklig bestämmer sig för att avsluta det onda arvet.

Men i romanerna återkommer – under ambivalensen inför att bli förälder, stanna kvar och göra sig viktig – en sårig självvransakan: "kan jag älska?"

Lena Einhornns nya 500-sidiga roman "Den tunna isen" kallas inte autofiktiv utan mer traditionellt för nyckelroman. Namn och handlinger utanför Einhornns egen familj är maskerade, men det är ointressant vem som avslöjas som vem: fokus ligger på författarens eget livsmysterium. Varför kan hon inte älska när hon blir älskad tillbaka?

Historien inleds med att berätt-

taren möter en underbar kvinna på ett sommarläger vid vattnet, och blir blixtkär trots att hennes vän psykoanalytikern påpekar att "kärlek vid första ögonkastet är en varningssignal". Nicki och berättaren Lena inleder en lång och trasslig relation, där kärlek och attraktion väcks av avstånd. Känslostormen i närheten av Nickis cancersjuka son, samtidigt med en desperat kamp för paret att få ett gemensamt barn, leder till katastrof som bildar ett personligt mönster.

Den här berättelsen har Einhorn låtit ligga länge, och det innebär att den utspelar sig samtidigt som hon arbetar med filmen, och så småningom boken, om sin mor Nina Einhorn, Förintelseöverlevaren och cancerforskaren. Samtidigt som hon 2005 mottar både Guldbaggar och Augustpris för allt hon berättat om sin mamma tar förhållandet med Nicki slut. Einhorn vinner en värld men förlorar sin själsfrände, och återkallar den fåfängligheten groggy av övergivenhet.

"Den tunna isen" är en intressant skildring av en högpresterande människas försök att förstå sina svåra kärleksrelationer. Den vänder bokstavligen på varje intellektuell och psykologisk sten, beskriver psykoanalytiska sessioner, citerar facklitteratur och dagböcker, skildrar föräldrarnas sjukdom och död, och kontakterna med de numera åldrade barnflickor som bodde i hemmet de tidiga åren.

Konflikten mellan familjeplikt och yrkesliv – att höra till och att bli erkänd – som flera av Einhornns

Gustav Klimt, "Die Jungfrau", 1913, pryder omslaget till Lena Einhornns nya roman "Den tunna isen".

Foto: Alamy

litterära porträtt (Siri von Essen, Greta Garbo) har kretsat kring, blir här kampen för att leva sant. Om att komma ut som lesbisk, om den judiska gemenskapen. Men romanens tyngd ligger i den nakna skildringen av en förintande självmedvetenhet som skickar ner den unga Lena i en fyra år lång ångestkris. De åren ligger som slumrande lava under förhållandet med Nicki, som är romanens intrig på ytan, i stramt återberättad kronologi som tyvärr ofta detaljredovisar i stället för gestaltar. Repliker avlyssnade

från vår slappt auktoritära tid där älskande säger att det "inte är okej" när de såras ökar trovärdigheten men minskar engagemanget.

Som dotter misslyckas romanens Lena – trots sin mångkunniga briljans – med att ge sin mor vad hon vill ha: en fortsättning på arvet som Förintelsen tog. Här skildras bristen på egen familj mindre som en privat sorg – det är svalskande och ovanligt – än som en dotters sårbarhet. För romanens egentliga drama börjar i beroendet av en karismatisk men

bortvänd mor, och där är det som om Einhorn avväpnar sig själv. Den skarpa tvinningen av läsefrukter och levd erfarenhet späds ut med överflödande detaljer ur vuxenheten trots att det bränns just här.

Som i ett plötsligt öppenhjärtigt samtal vid faderns dödsbädd: "Varför minns jag inte att hon konkurrerade ut allt annat i mitt liv? Pappa var tyst. Så såg han upp på mig. Till slut gav du väl upp."

Ulrika Milles
kultur@dn.se

Replik.

Kulturdebatten om Nacka har gått för långt

● Den senaste tiden har varit händelserik, omtumlande och kantats av en het kulturdebatt där många har velat få utrymme och säga sitt om Nacka och den festival som vi anordnade i början av september.

Som ansvarig för kommunens kulturfrågor uppskattar jag när frågan om konst och kultur hamnar högt upp på dagordningen. Jag har varit med om det motsatta, att frågan har varit nedprioriterad och till och med bortglömd.

Därför välkomnar jag och Nacka

kommun den debatt som har varit. Problemet är att det mitt i debatten hamnar enskilda medarbetare som dagligen får ta emot hot och hat.

I DN (2/10) passerades anständighetens gräns. Att likställa kommunala tjänstepersoner med historiens absolut värsta tyranner är långt ifrån rimligt. Om något är historielöst, så är det att jämföra en kulturfestivals försök att beskriva sitt innehåll med en av historiens värsta händelser.

Nacka kommun är den första att välkomna att makten ska granskas, men att hänga ut medarbetare på detta sätt är att gå för långt. Vi sätter nu därför ner foten.

Med det sagt vill vi beskriva vår bild av den festival som debatteras, alltså Stockholmsregionens första muralmålningfestival "Wall Street Nacka" där konstnärer från hela världen bjöds in till att skapa stora väggmålningar och konstverk på olika platser i Nacka.

I centrum för kritiken står det ramverk som togs fram i början av projektet. Det är möjligt att det skulle ha formulerats på ett annat sätt. Men vi står tydliga, konstnärerna har inte styrts, varken av ko-

der, politiker, tjänstepersoner eller direktörer.

Den relevanta frågan som uppkommer är: Ska man överhuvud taget ha ramar för konst och kultur? Som kommun måste vi det. Allt vi styrts av tjänsteskrivelser, politiska beslut och ramverk för vårt uppdrag. Det är dessutom ett stort ansvar att förvalta skattebetalarnas pengar och offentliga miljöer.

Vi är väldigt stolta över de 20 konstverk som nu är en del av det offentliga galleri som Nacka nu är. När andra kommuner stoppar inköp av utmanande konst, går Nacka först, är modiga och vågar dra blickarna till sig genom att anordna en muralmålningfestival i Stockholmsområdet. Vi vill ha mer

samtidskonst inte mindre. Och vi både tror och hoppas att de nya konstverken tillför kvalitet och skapar en mer levande plats.

Jag är också stolt över att Nacka lägger mest i sin kulturbudget per invånare bland alla kommuner i Stockholmsregionen.

Så låt oss fortsätta att prata om kultur och höja oss från nivån att jämföra en två veckor lång muralmålningfestival med ett av historiens värsta brott mot mänskligheten.

Anders Mebius
Kultur- och fritidsdirektör, Nacka kommun

Läs författaren Niklas Rådströms och konstnären Catharina Günther-Rådströms inlägg på dn.se/kultur